

Lovforslag nr. L 3. Fremsat den 4. oktober 2005 af Niels Helveg Petersen (RV), Marianne Jelved (RV), Svend Auken (S) og Helle Thorning-Schmidt (S)

Forslag

til

Lov om ændring af Danmarks Riges Grundlov

(Vedrørende grundlovens § 2)

§ 1

I Danmarks Riges Grundlov, jf. lov nr. 169 af 5. juni 1953, foretages følgende ændring:

1. § 2 affattes således:

»§ 2.

Stk. 1. Danmark er en selvstændig stat, hvis styreform bygger på folkestyre og retssikkerhed.

Stk. 2. Danmark er et monarki. Kvinder og mænd har lige arveret til tronen. De nærmere regler om arveretten til tronen fastsættes ved tronfølgeloven.«

§ 2

Loven træder i kraft straks.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne tilslutter sig regeringens forslag om at ændre tronfølgeoven af 1953. Princippet om lige arveret til tronen for kvinder og mænd er indlysende rigtigt. Ændringen sker efter de regler, der gælder for grundlovsændringer. Forslaget skal for at træde i kraft først vedtages af Folketinget. Derefter vedtages forslaget igen af Folketinget efter nyvalg, uden at der er sket ændringer i affattelsen. Og endelig skal det sendes ud til folkeafstemning, hvor et eventuelt jafertal skal udgøre mindst 40 pct. af samtlige stemmeberettigede vælgere. Forslagsstillerne er af den bestemte opfattelse, at man skal benytte denne lejlighed til at ændre § 2 i grundloven, så principperne om Danmark som et uafhængigt land, et folkestyre og en retsstat kommer til at fremgå direkte af grundloven.

Der er egentlig behov for en gennemgribende revision af grundloven af 1953. Mere end 50 år er gået, siden den trådte i kraft. I form og sprog er den endog mere end 155 år gammel, og den er tydeligt præget af sit forlæg, den belgiske forfatning af 1830. Vi har i stedet brug for en forfatning, der sætter rammer omkring det politiske liv, som det leves i begyndelsen af det 21. århundrede – og ikke som det levedes i midten af det 19. århundrede.

Hidtil har et bredt flertal i Folketinget ikke kunnet samles om igangsættelse af et sådant dybtgående revisionsarbejde. Det er beklageligt. Det må imidlertid

være rigtigt, at der samtidig med den forestående ændring af tronfølgeoven af 1953 sker en præcisering af principperne for den demokratiske styreform, som er gældende i Danmark. Sætningen »Styreformen er indskrænket-monarkisk« i den nuværende grundlovs § 2 rummer på ingen måde en tilfredsstillende beskrivelse af det gældende danske forfatningssystem. Forslaget råder bod på denne mangel.

Den nye § 2 slår tre helt fundamentale principper fast:

Danmark er et uafhængigt land. Danmark har en oplagt interesse i et forpligtende mellemfolkeligt samarbejde og styrkelse af en international retsorden, men Danmarks stilling som uafhængig stat antastes ikke af disse forpligtelser.

Danmark er et folkestyre, hvor magten udgår fra det danske folk. I Danmark har vi et demokrati, der bygger på lige og almindelig valgret, og som på landsplan udøves gennem Folketinget og i lokalsamfundet af kommunale råd.

Danmark er en retsstat. Principperne om retssikkerhed, borgerrettigheder, lovmæssig forvaltning og uafhængige domstole er ukrænkelige i dansk demokrati.

Stk. 2 slår fast, at Danmark er et monarki, hvor der gælder lige arveret til tronen for mænd og kvinder.

Skriftlig fremsættelse

Niels Helveg Petersen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af Danmarks Riges Grundlov. (Vedrørende grundlovens § 2).

(Lovforslag nr. L 3).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

§ 2.

Regeringsformen er indskrænket-monarkisk. Kongemagten nedarves til mænd og kvinder efter de i tronfølgeloven af 27. marts 1953 fastsatte regler.

Lovforslaget

§ 2.

Stk. 1. Danmark er en selvstændig stat, hvis styreform bygger på folkestyre og retssikkerhed.

Stk. 2. Danmark er et monarki. Kvinder og mænd har lige arveret til tronen. De nærmere regler om arveretten til tronen fastsættes ved tronfølgeloven.